

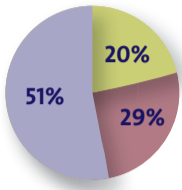
Begroting 2023

Lochem in getallen

BEVOLKING 2022
34.069

0-19 : 6.664
20-64 : 17.525
65+ : 9.880

ONDERWIJS 2021/2022

Basisonderwijs : 2.384 leerlingen
Voortgezet Onderwijs : 1.971 leerlingen
Speciaal Onderwijs : 203 leerlingen

BEDRIJVEN 2021
3.710
(aantal vestigingen)

UITKERINGEN 2021

Bijstand (aantal huishoudens) : 396

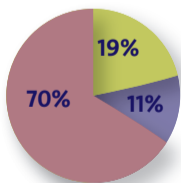
BANEN 2021
14.600

Top 3 sectoren

Openbaar bestuur, onderwijs en gezondheidszorg : 32,6%
Zakelijke dienstverlening : 21,8%
Industrie : 18,3%

WONINGEN 2022
15.305

Koopwoningen : 10.836
Huur (corporaties) : 2.847
Huur overig : 1.622

Gemiddelde WOZ-waarde 2021: € 342.000

WOONLASTEN 2022

Eenpersoonshuishouden : € 865
Meerpersoonshuishouden : € 932

Bronnen: waarstaatjegemeente.nl, CBS Statline

Op de foto van links naar rechts: burgemeester Sebastiaan van 't Erve, directeur Dorique Kerkdijk en wethouders Eric-Jan de Haan, Marja Eggink, Wendy Goodin en Lex de Goede. (Foto: 2022)

Samen vinden we de weg

“De begroting kwam tot stand tegen een achtergrond van grote opgaven. We hebben te maken met onder andere woningnood, vluchtelingenopvang, stikstof, oorlog in Oekraïne, hoge inflatie en sterk stijgende energielasten die kunnen leiden tot armoede. Er komt een crisisfonds van 1 miljoen om inwoners, organisaties en ondernemers te helpen. Financieel staan we er als gemeente goed voor. Daardoor is er ruimte voor bestaande en nieuwe plannen. Daar zetten we graag samen met u de schouders onder. Belangrijk is dat de basis op orde is. Met een goede dienstverlening, een meer verzorgde aanblik van de openbare ruimte en het terugdringen van wachtlijsten. We willen ook langer lopende plannen waarmaken. Denk aan het plaatsen van een nieuwe landbouwbrug in Almen, vernieuwing van zwembaden en de samenvoeging van de Gorssele accommodaties. En we maken en ontwikkelen dus nieuwe plannen. De eerste weerslag van onze gezonde financiële situatie staat in de begroting voor 2023. Die sluit aan bij de koers van het coalitieakkoord en het collegeprogramma. Het college presenteert dat programma later dit jaar. We verrijken dat met ideeën vanuit ontmoetingen met inwoners, ondernemers en organisaties.”

Hieronder leest u bij elk programma uit de begroting de belangrijkste nieuwe activiteiten voor 2023.

0. Bestuur en ondersteuning

uitgaven
€ 2.716.000

- Verder ontwikkelen van digitale dienstverlening - We starten met de chatbot (virtuele assistent) als extra service voor onze inwoners, € 3.000 per jaar.
- Invoeren Wet Open Overheid - Meer toegankelijke bestuurlijke informatie, eenmalig € 9.000 in 2023 en daarnaast € 39.000 per jaar.

1. Veiligheid

uitgaven
€ 3.148.000

- Vernieuwen evenementenbeleid - heldere spelregels voor organiseren van evenementen, eenmalig € 50.000 in 2023.

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

uitgaven
€ 5.246.000

- We richten de Albert Hahnweg en de Gloep in als fietsstraat en creëren hiermee een veilige en comfortabele fietsroute, uitvoering 2023-2024, krediet € 2.442.000.
- Netwerkscan fietsvoorzieningen – Om inzicht te krijgen in de knelpunten op fietsroutes, onderzoeken we de inrichting van fietspaden en hoe fietsers zich veilig voelen op fietspaden of -stroken, eenmalig € 60.000 in 2023.
- Voor het fietsvoetveer bij Gorssel krijgen we elk jaar een bijdrage van het Verenfonds. Dit fonds stopt. We onderzoeken hoe we het wegvallen van die inkomsten kunnen opvangen. Voor de zekerheid nemen we al extra budget op, € 20.000 per jaar.

3. Economie

uitgaven
€ 1.620.000

- De MKB-manager krijgt een vaste plek bij de gemeente. Voor de dienstverlening aan ondernemers komt een extra accountmanager, totaal € 163.000 per jaar.
- We gaan deelnemen aan LEADER Achterhoek. We zetten in op projecten die bij de lokale behoefte passen. Ondernemers ontwikkelen ze en voeren ze zelf uit. Voor hulp en aanpak maken we gebruik van co-financiering, € 121.000 per jaar (vier jaar)
- Stikstof – We kijken naar de aanpak per gebied. We begroten eenmalig € 104.000 voor inhuur en/of onderzoek in 2023.
- Voorbereiden landelijke regelgeving - Via onderzoek willen we goed inzicht krijgen in onze Lochemse agrarische sector. Daarmee kunnen we keuzes maken voor het landelijk gebied, eenmalig € 28.000 in 2023.

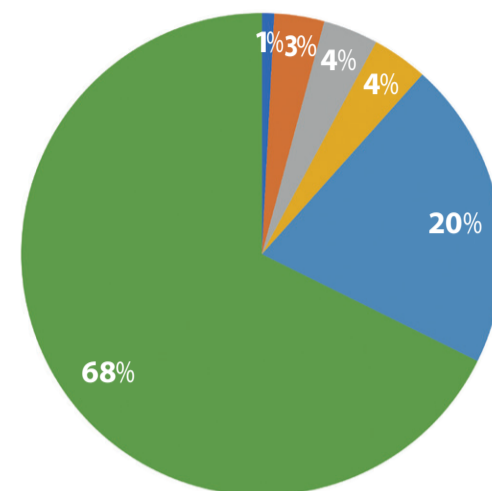
6. Sociaal domein

uitgaven
€ 34.741.000

- We verbreden de inzet van coördinatie van zorg in de kernen. Met de komst van zorgcoördinatoren komt er hulp en ondersteuning dichtbij, € 105.000 in 2023 en € 120.000 per jaar vanaf 2024.
- In 2023 werken we voortvarend verder aan een samenleving, waarin iedereen mee kan doen.
- We versterken de brede aanpak van armoede. Er komt een uitvoeringsprogramma met concrete doelen, activiteiten en financiering.
- We begeleiden ontheemden in de Lochemse samenleving en zetten extra in op de begeleiding en huisvesting van statushouders, € 95.000 per jaar.
- Om de crisis in de jeugdbescherming te verminderen, ontwikkelen we een nieuwe aanpak om kinderen (met een maatregel voor ondertoezichtstelling) sneller en beter te helpen, € 150.000 per jaar (vier jaar).

Inkomsten

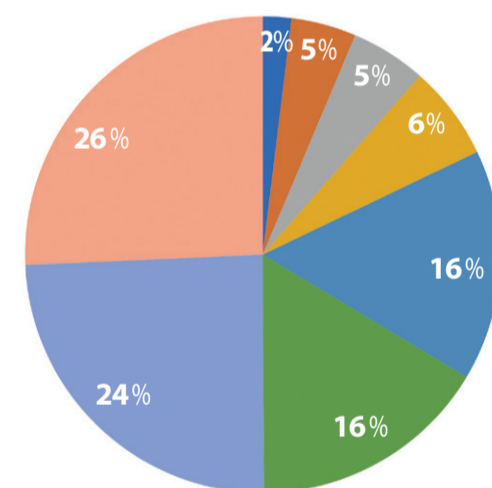
€ 89.574.000

Goederen en diensten	€ 744.000
Grond, pachten en huren	€ 3.004.000
Reserves en voorzieningen	€ 3.311.000
Overige inkomsten	€ 3.349.000
Belastingen en leges	€ 18.532.000
Uitkeringen Rijk	€ 60.635.000

Uitgaven

€ 89.574.000

Rente en grondexploitatie	€ 1.733.000
Afschrijvingen en Treasury	€ 3.967.000
Subsidies	€ 4.597.000
Reserves en voorzieningen	€ 5.744.000
Bijdragen derden	€ 14.052.000
Uitkeringen Sociaal Domein	€ 14.615.000
Salariskosten	€ 21.849.000
Goederen en diensten	€ 23.018.000

Begrotingsapp

Aantrekkelijk en overzichtelijk

De begroting is tegenwoordig geen stoffig boekwerk meer. De begrotingsapp heeft een interactieve vorm, afbeeldingen en grafieken. Financiële informatie is snel te doorzoeken en te lezen. U vindt de begrotingsapp op www.lochem.nl/bestuur-en-organisatie/financiën

4. Onderwijs

uitgaven
€ 2.829.000

- We trekken geld uit voor nieuwbouw Rank/Vennegötte en Vullerschool, uitvoering in 2025, krediet van € 4.733.000 en € 4.062.000.

5. Sport, cultuur en recreatie

uitgaven
€ 7.207.000

- Vergroten van het sportaanbod voor mensen met een beperking en beter zichtbaar maken van dit aanbod, € 18.000 per jaar.
- We werken aan de ontwikkeling van het accommodatiebeleid. In het bijzonder aan het toekomstbestendig gebruik van De Beemd, de buitenbaden in Almen en Gorssel en de Gorsselse accommodaties.
- We plaatsen kunst bij één of meerdere aanrijroutes tot de gemeente, € 30.000 per jaar.
- Herziening van het bosbeheerplan - De laatste jaren zijn biodiversiteit, klimaatadaptatie, recreatie en toerisme daar steeds belangrijker bij, eenmalig € 20.000 in 2023.

7. Volksgezondheid en milieu

uitgaven
€ 12.296.000

- Energie besparen en de warmtetransitie – We helpen inwoners op de juiste manier energie te besparen en de woning klaar te maken voor de toekomst, eenmalig € 41.000 in 2023 en daarnaast € 55.000 per jaar.
- Zon op dak stimuleren we door versterking van daken te subsidiëren. Eigenaren van daken ondersteunen we in slimme netwerk-projecten, eenmalig € 25.000 in 2023 en daarnaast € 100.000 per jaar.
- In beeld brengen welke acties nodig zijn voor het bereiken van de ambities voor klimaat en energie, eenmalig € 35.000 in 2023.
- Ondersteunen van de energiestrategie voor de eigen buurt, € 30.000 per jaar (vier jaar).
- We maken 5 openbare begraafplaatsen onderhoudsvriendelijker en efficiënter, uitvoering in 2023 en 2024, krediet € 125.000.

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

uitgaven
€ 4.085.000

- De invoering van de omgevingswet brengt extra taken voor de gemeente met zich mee. Met gevolgen voor de formatie. In de begroting vragen we uitbreiding van de formatie aan, eenmalig € 441.000 in 2023 en € 208.000 per jaar.
- Doorontwikkeling van gegevensbeheer van ruimtelijke basisregistraties en geo-informatie. Data en het beheren van gegevens worden steeds belangrijker, in 2023 en 2024 pakken we dit op, € 218.000 per jaar.
- Uitvoering herinrichting Walderpoort, Tramstraat en Larenseweg in Lochem, uitvoering in 2023-2024, krediet € 3.225.000 en daarnaast € 10.000 per jaar vanaf 2024.
- Krediet voor aankoop van gronden waarop de Wet voorkeursrecht gemeenten (WVG) is gevestigd voor toekomstige woningbouwlocaties, uitvoering 2023, krediet € 5.000.000.
- De woningbouwopgave is groot. We richten ons op woningbouw in alle kernen.

